

Spremljanje izvajanja predmeta šport na daljavo s perspektive staršev

Barbara Zupan

Osnovna šola Šmarje pri Kopru

zupanbarbara581@gmail.com

Tadeja Volmut

Univerza na Primorskem

tadeja.volmut@pef.upr.si

Namen prispevka je preučiti, kako so starši otrok, ki obiskujejo 1. do 5. razred osnovne šole, spremljali izvajanje predmeta šport na daljavo v prvem valu epidemije covida-19 in ali se pojavljajo razlike pri izvedbi športa na daljavo med prvim in drugim vzgojno-izobraževalnim obdobjem. Podatke smo pridobili s pomočjo vprašalnika, na katerega je odgovorilo 355 staršev oziroma skrbnikov iz vseh 12 slovenskih regij. Starši poročajo, da je 89,3 % učiteljev posredovalo usmeritve za pouk športa na daljavo za vse ure športa; da je le 50 % otrok sledilo napotkom za šolanje na daljavo pri predmetu šport in da jih prav toliko opravi vse posredovane gibalne naloge; da je najpogostejše izbran sklop učnih vsebin naravne oblike gibanja in igre oziroma naravne oblike gibanja, igre in splošna kondicijske priprava; da so vsebino za predmet šport najpogostejše prejeli zapisano kot opis gibalnih nalog. V primeru ponovnega izvajanja pouka na daljavo predlagamo, da se predmet šport izvaja v živo, po videokonferenci, saj bomo le tako zagotovili, da bodo otroci deležni vodene gibalne/športne aktivnosti.

Ključne besede: učenje na daljavo, pouk športa, vprašalnik, vzgojno-izobraževalno obdobje

Uvod

V letu 2020 se je celoten svet prvič soočil s pandemijo virusa covid-19, ki je znatno spremenila potek naših življenj. Da bi preprečile širitev bolezni in preobremenitev zdravstvenega sistema, so številne evropske države morale sprejeti mnogotere ukrepe, s katerimi so skušale pandemijo zajezi. V ospredje je stopila socialna distanca, prepovedano oziroma omejeno je bilo zbiranje večjega števila ljudi ali njihovo zadrževanje v istem prostoru. Vlada Republike Slovenije je sprejela Odlok o začasni prepovedi zbiranja ljudi v zavodih s področja vzgoje in izobraževanja ter univerzah in samostojnih visokošolskih zavodih (2020), s katerim je 16. marca 2020 zaradi zajezi in obvladovanja epidemije covida-19 vse navedene institucije oziroma zavode zaprla.

Od tega dne je pouk na vseh ravneh šolanja potekal na daljavo. Prav tako je vlada sprejela Odlok o začasni splošni prepovedi gibanja in zbiranja ljudi na javnih mestih in površinah v Republiki Sloveniji (2020), s katerim je 20. marca 2020 do nadaljnjega prepovedala gibanje in zbiranje ljudi na javnih krajih ter površinah.

V skladu z ukrepi je vlada izdala »Priporočila osnovnim in srednjim šolam za izvajanje izobraževanja na daljavo«, ki naj bi jih z določenimi prilagoditvami kljub vsemu lahko kakovostno izvajali (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport 2020). Pouk na daljavo je oblika izobraževanja, za katero je značilno, da: (i) sta učitelj in učenec večinoma prostorsko in časovno ločena; (ii) učenje organizira šola za razliko od samoizobraževanja; (iii) učenje poteka s pomočjo različnih medijev; (iv) je učna komunikacija dvosmerna in učencu omogoča, da enakopravno sodeluje v učnem procesu (Keegan 1996, 12). Prehod na šolanje na daljavo je od vseh vpletenih (učencev, učiteljev in staršev) zahteval veliko mero prilagajanja in eksperimentiranja, saj se je zgodil zelo hitro. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (2020) je v ta namen na ravni države vzpostavilo koordinacijsko skupino, ki usmerja in daje podporo šolam pri izvajanju izobraževanja na daljavo. Pouk na daljavo naj bi potekal tako, da učitelj upošteva posebnosti glede na starost učencev in pripravi jasna navodila za samostojno učenje. Delo je potekalo preko spletnih učilnic in eAsistenta. Stik učitelja z učenci od 1. do 5. razreda osnovne šole je potekal preko raznih platform (Zoom, Viber, Google Teams ...), gradivo pa naj bi bilo pripravljeno tako, da ga učenec zmore opraviti samostojno (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport 2020).

Učitelji so se bili prisiljeni dodatno usposobiti in pridobiti nova temeljna znanja ter kompetence za uspešno izvajanje pouka na daljavo (Logaj 2020). Pri načrtovanju učnih ur in gradiva za učence so morali upoštevati zahtevnost učenja na daljavo ter učni proces nekoliko olajšati. Pri mlajših učencih so morali upoštevati tudi sposobnosti in razpoložljivost staršev pri pomoči ter podpori njihovim otrokom pri pouku na daljavo (UNESCO 2020).

Pouk na daljavo, ki se izvaja v javnih osnovnih šolah v Sloveniji, se ne razlikuje glede na šolo ali regijo ali mesto. Nedvomno pa se razlikuje način poučevanja učnih predmetov. Izkazalo se je, da je poučevanje predmeta šport na daljavo nekoliko težje od poučevanja drugih učnih predmetov, kjer v običajnih časih pouk poteka v učilnicah, učenci pa pretežni del ure presedijo (Jurak idr. 2020). Kljub temu da je predmet šport zaradi njegove specifičnosti težje izvajati in poučevati na daljavo, je kar 96,7 % razrednih učiteljev, ki so poučevali šport v svojem oddelku, le-tega izvajalo tudi na daljavo (Sever 2021, 35).

Jeong in So (2020, 4) sta preučevala težave, ki se pojavljajo pri izvajanju po-

uka šport na daljavo. Ugotovila sta, da so se težave učiteljev pojavljale predvsem zaradi izvedbe gibalnih nalog, saj so bili učitelji okoljsko omejeni, hkrati pa doma niso imeli ustreznih športnih pripomočkov za prikaz in izvedbo gibalnih nalog. Ugotavljata tudi, da vsebine, ki so jih učitelji posredovali učencem, niso bile skladne z učnim načrtom. Učitelj pri poučevanju športa na daljavo ne more posredovati vseh praktičnih vsebin. Pri poučevanju športa na daljavo nedvomno izstopa varnost, saj učitelj nima dobrega nadzora nad učenci pri izvajanju gibalnih nalog, poleg tega nima osebnega stika z njimi, da bi lahko pri izvajanju gibalne naloge nudil varovanje, če je to potrebno, in takoj popravil morebitne napake ter jim prikazal natančen in pravilen potek izvajanja nalog. Učenci prihajajo iz vseh socialno-kulturnih okolij, zato se pojavlja tudi problem pri načelu enakosti. Upoštevati je potrebno, da vsi učenci doma nimajo enakih fizičnih pogojev, športnih pripomočkov in orodij za izvajanje posameznih gibalnih nalog.

Učitelji, ki poučujejo predmet šport in predhodno niso imeli ali so imeli zelo omejene izkušnje s poučevanjem tega predmeta na daljavo, so morali hitro razviti in uvesti nove strategije poučevanja (Vilchez idr. 2021, 544). Pri načrtovanju aktivnosti za pouk športa na daljavo je zelo pomembno, da se načrtuje tiste aktivnosti, ki so skladne z učnim načrtom, hkrati pa upošteva, da vsi učenci nimajo enakih pogojev za izvajanje vseh praktičnih vsebin. Prav zato je ključno, da učitelj izbere vsebine in gibalne aktivnosti glede na pogoje dela, znanje in sposobnosti učencev, ki jih poučuje (Bergoč in Markun Puhan 2020). Le tako lahko slednji izkažejo svojo avtonomnost, iznajdljivost, ustvarjalnost, računalniško pismenost in nenazadnje tudi strokovno znanje.

Filizova in Konukman (2020, 49) navajata, da mora učitelj pri predmetu šport posredovati informacijsko bogata gradiva, učence spodbujati k redni gibalni/športni aktivnosti in jih vključiti v proces učenja na daljavo. Izkušnje kažejo, da zgolj pisna ali ustna navodila učitelja športa o vadbi žal niso dovolj, da bi otroke in mladostnike spodbudila k ustrezni gibalni aktivnosti med šolanjem na daljavo (Jurak idr. 2020). Združenje Physical Health Education Learning Center (PHE Canada b. l.) je v svojih priporočilih izpostavilo, da morajo učitelji učencem zagotoviti varno in spodbudno okolje ter pravičnost, enakost in dostopnost. Pri učenju športa na daljavo v času epidemije se je pojavil nov termin, *flipped learning*, kar pomeni obratno učenje. Pri tem gre za prehod iz skupinskega učnega okolja v posameznikov učni prostor. Učenci tako vsebine, ki jih dobijo na računalnik v obliki videoposnetkov, zvočnih posnetkov, učnih listov, ponovijo tolikokrat, kolikor je potrebno, da posamezno nalogo usvojijo, učitelj pa deluje kot spodbujevalec in usmerjevalec (Public Health, Grey Bruce Health Unit 2020).

Ena od izstopajočih razlik pouka na daljavo v primerjavi s časom, ko učni proces poteka fizično v razredu na vzgojno-izobraževalnih institucijah, je ta, da je veliko staršev oziroma skrbnikov zaradi dela od doma ali iz drugih razlogov (kot npr. bolniški stalež, varstvo otrok, čakanje na delo, zaprtje delovnega mesta) ostalo v domačem okolju. V tem času se je izredno povečala pomembnost vključevanja staršev v šolanje otrok (Brom idr. 2020, 4; Grewenig idr. 2020, 2), predvsem staršev učencev prvega in drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja, saj je pouk na daljavo zahteval več vložnega časa v nudenje pomoči in podpore lastnemu otroku (European Commission, Joint Research Centre 2020; Logaj 2020).

Starši oziroma skrbniki so, poleg učiteljev, imeli v tem obdobju tudi veliko vlogo pri spodbudi otrok k redni gibalni/športni aktivnosti. Roejeva idr. (2021) so preučevali, kako delovni status staršev oziroma skrbnikov učinkuje na gibalno/športno aktivnost otrok. Ugotovili so, da so bili otroci, katerih starši so delo opravljali zdoma ali na delovnem mestu, več časa deležni sedečega načina preživljanja vsakdana, medtem ko so starši, ki so bili doma zaradi varstva otrok, čakanja na delo ali brezposelnosti, otroke spodbujali ali se skupaj z njimi redno udeleževali v gibalni/športni aktivnosti.

Spodbude k redni gibalni/športni aktivnosti in izvajanju praktičnih vsebin v okviru predmeta šport so imele v tem obdobju še toliko večji pomen, saj je bilo ukvarjanje z gibalno/športno aktivnostjo oteženo in omejeno, v skupinskih oblikah celo nedovoljeno (Odlok o začasni splošni prepovedi gibanja in zbiranja ljudi na javnih mestih in površinah v Republiki Sloveniji 2020). Poleg učiteljevih spodbud je ključnega pomena za izvajanje kakršne koli oblike gibalne/športne aktivnosti otrok pozitivna spodbuda in podpora staršev (Chiarlitti in Kolen 2017, 209).

Kar nekaj predhodno objavljenih raziskav (Kızılkaya Namlı in Yücekaya 2021; Sever 2021) preučuje, kako so učitelji poučevali predmet šport na daljavo v času epidemije covid-19. Redke pa so raziskave (Günbaşı in Gözükcü 2020), ki spremljajo izvajanje predmeta na daljavo s perspektive staršev. Prav tako smo želeli preučiti, ali se pri izvedbi športa na daljavo pojavljajo razlike med prvim in drugim vzgojno-izobraževalnim obdobjem. Vpliv staršev pri vzgoji otrok ter dajanju spodbud in podpore pri opravljanju šolskih obveznosti na daljavo je pomemben. Prav zato so rezultati te študije z vidika povečanja učinkovitosti poučevanja predmeta šport na daljavo še toliko pomembnejši – le tako lahko odkrijemo morebitne pomanjkljivosti, ki jih z oblikovanjem oziroma dopolnjevanjem priporočil za izvajanje pouka športa na daljavo lahko odpravimo in izpostavimo primere dobre prakse, ki bodo omogočale učinkovitejše izobraževanje na daljavo.

Metodologija

Vzorec

V raziskavi smo uporabili kvalitativno metodo raziskovanja ter deskriptivno in kavzalno-neeksperimentalno metodo pedagoškega raziskovanja.

Anketiranci so bili starši oziroma skrbniki otrok od 1. do 5. razreda osnovne šole iz vseh 12 slovenskih regij. Vprašalnik je izpolnilo 355 staršev otrok, od teh je bilo 183 dečkov (51,5 %) in 172 (48,5 %) deklic. Na vprašalnik je odgovarjalo 89 % mater, 11 % očetov in en skrbnik. Starostni razpon otrok je bil od 7 do 11 let. Prvo vzgojno-izobraževalno obdobje je vključevalo 191 (55,2 %) otrok, drugo pa 155 (44,8 %).

Merski pripomočki

Za namene raziskave smo na osnovi obstoječe literature pripravili vprašalnik, ki smo ga razdelili na več sklopov. Prvi in drugi sklop sta zajemala splošne podatke o starših in otroku, tretji je bil vezan na predmet šport, četrti pa se je nanašal na gibalno/športno aktivnost staršev in otrok med pandemijo covida-19. Vprašalnik je zajemal 50 vprašanj, ki so bila zaprtega, polodprtega in odprtega tipa. Anketiranci so za reševanje porabili približno 15 minut.

Zbiranje in obdelava podatkov

Podatke smo zbirali v mesecu maju 2020. Spletni vprašalnik je bil dostopen na platformi 1ka.si. Za reševanje je bilo na voljo 14 dni. Povezavo smo delili po spletnih družbenih omrežjih (Facebook) in jo poslali razrednim učiteljem ter jih prosili, da so vprašalnik posredovali staršem.

Pridobljene podatke smo obdelali v programu IBM SPSS Statistics 26. Za posamezne odgovore smo poročali frekvence (f) in odstotne frekvence (f %). Kjer je bilo potrebno, smo podatke tudi dekodirali na način, da smo dobili spremenljivke, ki jih potrebujemo (npr. učence, ki obiskujejo prvo vzgojno-izobraževalno obdobje, in tiste, ki obiskujejo drugega). Za analizo razlik med posameznimi trditvami glede na vzgojno-izobraževalno obdobje smo uporabili test hi-kvadrat. Podatke, pridobljene na podlagi odgovorov na odprta vprašanja, smo najprej razvrstili po kategorijah glede na podobnost in smiselnost ter jih nato analizirali.

Rezultati in razprava

Vzgojno-izobraževalne ustanove imajo pomembno vlogo pri spodbujanju otrok k redni gibalni/športni aktivnosti (Centers for Disease Control and Prevention 2013), saj ponujajo veliko možnosti za vključevanje otrok v organizirane in neorganizirane gibalne/športne aktivnosti. Predmet šport je edini

obvezni šolski predmet, pri katerem se lahko otroci in mladostniki učijo gibalnih spretnosti ter pridobivajo znanje za sodelovanje v različnih gibalnih/športnih aktivnostih. Je edini predmet, pri katerem je gibalna/športna aktivnost osnovno sredstvo za doseganje izobraževalnih ciljev (European Physical Education Association 2020); prav zato je poučevanje in izvajanje predmeta v času epidemije covida-19, še toliko pomembnejše. Namen prispevka je preučiti, kako so starši otrok, ki obiskujejo 1. do 5. razred osnovne šole, spremljali izvajanje predmeta šport na daljavo v prvem valu epidemije covida-19 in ali se pri izvedbi športa na daljavo pojavljajo razlike med prvim ter drugim vzgojno-izobraževalnim obdobjem.

V slovenskih osnovnih šolah lahko predmet šport poučujejo le strokovno izobraženi učitelji. V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju ter v četrtem in petem razredu lahko poučuje, kdor je končal (i) univerzitetni študijski program razrednega pouka ali (ii) magistrski študijski program druge stopnje poučevanje (smer poučevanje na razredni stopnji) ali razredni pouk. Učitelj športa v četrtem in petem razredu pa je lahko tudi, kdor je končal: (iii) univerzitetni študijski program športne vzgoje ali (iv) magistrski študijski program druge stopnje športna vzgoja (Pravilnik o izobrazbi učiteljev in drugih strokovnih delavcev v izobraževalnem programu osnovne šole 2020). Starši, vključeni v našo raziskavo, poročajo, da 214 (60,3 %) otrok predmet šport poučuje razredna učiteljica, 141 otrok (39,7 %) pa športni pedagogi. V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju predmet poučuje 67,5 % razrednih učiteljic in 32,5 % športnih pedagogov, v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju pa 53,5 % razrednih učiteljic in 46,5 % športnih pedagogov. Predvsem v prvem vzgojnem-izobraževalnem obdobju je zaradi specifičnosti otrok in načina poučevanja spodbujeno sodelovanje med razredno učiteljico ter športnim pedagogom.

Ker je pandemija covida-19 korenito spremenila način delovanja izobraževalnih sistemov, je Evropsko združenje za športno vzgojo (European Physical Education Association 2020) izrazilo svoja stališča glede poučevanja predmeta šport med pandemijo. Zahteva, da: (i) naj bo čas, ki ga učitelji namenijo športu, najmanj tolikšen kot pred epidemijo, (ii) naj predmet šport poučujejo strokovno izobraženi učitelji; (iii) naj bo pouk športa izveden v živo, torej preko videokonference, saj je to edini način usvajanja gibalnih dejavnosti, ki omogoča ohranjanje nadzora gibanja in kakovosti; ter da (iv) športa ne smemo zamenjati z eno samo gibalno/športno aktivnostjo itd. V Sloveniji je predmetu šport v prvem in drugem vzgojnem-izobraževalnem obdobju namenjenih 105 ur na leto oziroma tri ure na teden (Ministrstvo za šolstvo in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo 2011). Šola lahko učencem po-

nudi tudi dodatni športni program, za katerega je značilno, da imajo vključeni učenci vsak dan eno uro športa, ki jo vodi razredničarka ali učitelj športne vzgoje. Evropska komisija (Evropska komisija/EACEA/Eurydice 2013) je izdala priporočila za spodbujanje predmeta šport v šoli, v katerih je navedeno, da naj bi bili otroci pod strokovnim vodstvom deležni vsaj petih ur predmeta šport na teden. Rezultati naše študije kažejo, da tem priporočilom večina osnovnih šol v Sloveniji – s tremi obveznimi urami predmeta tedensko – ne zadosti. Sodelujoči v naši raziskavi poročajo, da ima 86,8 % otrok pouk športa trikrat, le 13,2 % pa petkrat na teden. Če pogledamo podrobneje po vzgojno-izobraževalnih obdobjih, pa ugotovimo, da ima v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju 84,8 % otrok predmet trikrat, 15,2 % pa petkrat na teden. V četrtem in petem razredu ima 88,4 % otrok predmet trikrat, le 11,6 % pa petkrat na teden.

Starše otrok smo povprašali »Ali je učiteljica posredovala usmeritve za pouk športa na daljavo za vse ure športa za ta teden?« Starši poročajo, da je kar 89,3 % učiteljev usmeritve za pouk športa na daljavo posredovalo za vse ure športa v tednu, 10,7 % učiteljev pa tega ni storilo. Ugotovili smo, da ni razlik med prvim in drugim vzgojno-izobraževalnim obdobjem glede učiteljevega posredovanja usmeritev ($\chi^2(1) = 2,977, p = 0,84$). V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju je kar 92,1 % učiteljev posredovalo usmeritve za vse ure pouka športa na daljavo, v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju pa 86,5 % učiteljev.

Staršev nismo povprašali o razlogih, zakaj učitelji niso poslali usmeritev za izvedbo pouka športa na daljavo oziroma za manj izvedenih ur, saj menimo, da o teh niso seznanjeni. Je pa Ingrid Sever (2021) v svoji raziskavi preučevala razloge, zakaj so učitelji izvedli manjše število ur športa na daljavo v primerjavi s poukom v šoli. Razloge, ki jih navajajo učitelji, so: (i) zaradi izdanih priporočil ministrstva in Zavoda Republike Slovenije za šolstvo, da zmanjšajo število ur pri vsakem predmetu; (ii) ker niso želeli še dodatno obremenjevati učencev s športom; (iii) ker je učenčevo aktivnost nemogoče preveriti in nemogoče izvesti določene praktične vsebine; (iv) ker so dobili navodila vodstva šole in se v aktivu dogovorili o zmanjšanem številu ur športa na daljavo; (v) ker so raje dali prednost predmetom, kot sta matematika in slovenski jezik.

Prav zato nas je zanimalo, ali starši oziroma otroci namenijo enako pozornost napotkom učiteljev v zvezi z izvajanjem športa na daljavo kot napotkom glede ostalih predmetov. Ugotovili smo, da je polovica otrok (50 %) napotkom pri predmetu šport sledila, polovica pa ne. Ugotovili smo tudi, da glede namenjanja pozornosti predmetu šport na daljavo in ostalim predmetom ni razlik med prvim in drugim vzgojno-izobraževalnim obdobjem ($\chi^2(1) = 1,193$,

Preglednica 1 Pogostost opravljanja gibalnih nalog, ki jih je pripravil učitelj za predmet šport na daljavo

Obdobje	f %		χ^2	g	p
	Da	Ne			
1. vzgojno-izobraževalno obdobje	45,5	54,5	11,138	1	0,001
2. vzgojno-izobraževalno obdobje	66,7	33,3			

$p = 0,275$). Tudi pri odgovoru na vprašanje, ali je otrok redno opravil vse gibalne naloge v usmeritvah, ki jih je pripravil učitelj, je polovica staršev odgovorila z »da«, polovica z »ne«. Ugotovili pa smo razlike ($\chi^2(1) = 11,138$, $p = 0,001$) med prvim in drugim vzgojno-izobraževalnim obdobjem glede opravljanja gibalnih nalog pri predmetu šport na daljavo (preglednica 1). Učenci drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja so za kar 21,2 % presegli opravilo gibalnih nalog v primerjavi z učenci prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja.

Starši, ki so odgovorili (32 %), da napotkom učiteljev za izvajanje športa na daljavo ne namenijo enake pozornosti kot napotkom glede ostalih predmetov, navajajo naslednje razloge: (i) vaje niso zanimive ali so prelahke; (ii) otroci so dovolj gibalno/športno aktivni (tek, hoja ...), veliko časa preživijo zunaj, sami izvajajo športne aktivnosti; (iii) preveč ostalih obveznosti, premalo časa, preobremenjenost; (iv) niso dobili nobenih navodil ali vaj; (v) pomanjkanje motivacije. Kot možno rešitev za redno opravljanje gibalnih nalog in namenitev enake pozornosti učiteljevim napotkom v zvezi s športom lahko izpostavimo izvedbo pouka športa v živo, torej preko videokonference (npr. preko platforme Zoom), saj bi učitelj učence le tako lahko spremljal in opazoval pri izvajanju načrtovanih gibalnih nalog. Slednje poudarja tudi European Physical Education Association (2020).

Zanimalo nas je tudi, katere sklope učnih vsebin pri predmetu šport so učitelji posredovali učencem. Starši so pri tem vprašanju lahko izbrali enega ali več odgovorov. Najpogostejše so bile izbrane naravne oblike gibanja in igre/naravne oblike gibanja, igre in splošna kondicijska priprava (71,9 %), igre z žogo (45,1 %), pohodništvo (37,9 %) in plesne igre/ples (26,1 %). Pod drugo so navedli badminton, vaje s kolebnico, jogo, vaje za razvoj gibljivosti in moči, kolesarjenje ter opravljanje hišnih opravil. Ingrid Sever (2020) je v svoji raziskavi ugotovila, da so razredni učitelji za pouk športa na daljavo najpogostejše izbrali naslednje sklope učnih vsebin: naravne oblike gibanja in igre/naravne oblike gibanja, igre in splošna kondicijske priprava (98,9 %), plesne igre/ples (84 %), pohodništvo (81,8 %), atletska abeceda/atletika (68,5 %) in igre z žogo/male športne igre (64,6 %). Ko primerjamo naše rezultate z rezultati te raziskave, ugotovimo, da starši poročajo o enakem izboru sklopov

učnih vsebin, kot so ga navedle razredne učiteljice. Rezultati naše raziskave so skladni s »Priporočili in strokovnimi usmeritvami za izvedbo športa/športne vzgoje na daljavo«, ki sta jih pripravili Špela Bergoč in Ines Markun Puhanova (2020). Pri poučevanju športa na daljavo sta izpostavili sklope učnih vsebin (sprehod, pohod, tek, kolesarjenje, rolanje, vaje za razvoj moči in gibljivosti, igre z žogo, ples, aerobika, joga, pilates, vaje s kolebnico), ki so bile v naši raziskavi po mnenju staršev najpogostejše posredovane. Poudarili sta tudi, naj učitelji izberejo zanimive in varne gibalne/športne aktivnosti, v skladu z učnim načrtom in vezane na že usvojeno znanje.

Preučili smo tudi, v kakšni obliki oziroma na kakšen način je učitelj posredoval vsebino ur športa na daljavo. Starši so pri tem vprašanju lahko izbrali enega ali več odgovorov, pri čemer so največkrat izbrali, da je učitelj otrokom posredoval napisane in opisane gibalne naloge (47 %), takoj za tem pa, da jim je učitelj posredoval posnetke z YouTubea (32 %). 16 % učiteljev je vsebino ur športa posredovalo v obliki slikovnega gradiva. Zelo majhen odstotek učiteljev je vsebino ure poslal v obliki avdioposnetkov (posnel se je sam) (3 %) in preko videokonferenc (2 %). Zgolj pisno ali ustno posredovana navodila učitelja žal niso dovolj, da bi otroke spodbudila k izvajanju gibalnih nalog v okviru predmeta šport ali celo k dodatni prostočasni gibalni/športni aktivnosti med šolanjem na daljavo (Jurak idr. 2020). Kljub temu da je bilo v času pandemije na voljo veliko učnih inovacij (Mujiono in Gazali 2020, 9–10) in sodobne digitalne tehnologije za olajšanje učnega procesa, tudi pri predmetu šport, smo mnjenja, da poučevanje in izvajanje pouka športa na daljavo ni tako spodbudno in učinkovito v primerjavi s poukom športa v šoli.

Opozoriti moramo še na nekaj omejitev naše raziskave, zaradi katerih je potrebna previdnost pri interpretaciji ugotovitev. Prva se nanaša na nereprezentativen vzorec, ki ne dovoljuje večjih posplošitev. Druga omejitev je problem neodgovorov, saj starši niso odgovorili na vsa zastavljena vprašanja, predvsem odprta vprašanja, ki nam bi dala drugačen vpogled v spremljanje izvedbe pouka športa na daljavo in olajšala interpretacijo. Na vprašalnik so odgovarjali le starši oziroma skrbniki otrok. Upoštevati moramo, da nekateri starši ob samem izvajanju ur pouka na daljavo niso bili prisotni, zato so s težavo odgovarjali na zastavljena vprašanja. Zato predlagamo, da se tovrstne raziskave izvedejo istočasno na učiteljih, otrocih in starših, saj bomo lahko le tako dobili podroben vpogled v preučevano problematiko.

Sklepne ugotovitve

V raziskavi smo preučili, kako so starši otrok od prvega do petega razreda osnovne šole spremljali izvajanje predmeta šport na daljavo ter ali se pri

izvedbi športa na daljavo pojavljajo razlike med prvim in drugim vzgojno-izobraževalnim obdobjem. Rezultati so pokazali, da je velika večina učiteljev usmeritve za pouk športa na daljavo posredovala za vse ure športa v tednu, le nekaj učiteljev tega ni storilo. Med prvim in drugim vzgojno-izobraževalnim obdobjem glede učiteljevega posredovanja usmeritev ni razlik. Zanimalo nas je tudi, ali so otroci sledili napotkom za šolanje na daljavo pri predmetu šport. Ugotovili smo, da je to počela le polovica otrok ter da glede namenjanja pozornosti predmetu šport na daljavo in ostalim predmetom na daljavo ni razlik med prvim in drugim vzgojno-izobraževalnim obdobjem. Rezultati celo kažejo, da le polovica otrok opravi vse gibalne naloge, ki jih je učitelj pripravil za predmet šport na daljavo. Ugotovili smo, da med prvim in drugim vzgojno-izobraževalnim obdobjem glede opravljanja gibalnih nalog pri predmetu šport na daljavo obstajajo razlike, in sicer v prid učencem 4. in 5. razreda.

Iz rezultatov je razvidno, da so najpogostejše izbrani sklopi učnih vsebin pri predmetu šport (i) naravne oblike gibanja in igre/naravne oblike gibanja, igre in splošna kondicijske priprava, (ii) igre z žogo, (iii) pohodništvo in (iv) plesne igre/ples. Ugotovili smo tudi, da so učitelji otrokom najpogostejše posredovali napisane in opisane gibalne naloge, nato sledita posredovanje posnetkov z YouTube in v obliki slikovnega gradiva.

Rezultatov raziskave zaradi majhnosti vzorca ni mogoče posploševati, a kljub temu nam dajejo vpogled v spremljanje izvajanja predmeta šport na daljavo s perspektive staršev. Starši nam lahko podajo pomembne informacije, s pomočjo katerih lahko odpravimo morebitne pomanjkljivosti pri izva-
janju pouka športa na daljavo.

Literatura

- Bergoč, Š., in N. Markun Puhan. 2020. *Priporočila in strokovne usmeritve za izvedbo športa/športne vzgoje na daljavo*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Brom, C., J. Lukavský, D. Greger, T. Hannemann, J. Straková in R. Švariček. 2020. »Mandatory Home Education during the COVID-19 Lockdown in the Czech Republic: A Rapid Survey of 1st-9th Graders' Parents.« *Frontiers in Education* 5 (103). <https://doi.org/10.3389/feduc.2020.00103>.
- Centers for Disease Control and Prevention. 2013. *Comprehensive School Physical Activity Programs: A Guide for Schools*. Atlanta, GA: U.S. Department of Health and Human Services.
- Chiarlitti, N., in A. Kolen. 2017. »Parental Influences and the Relationship to their Children's Physical Activity Levels.« *International Journal of Exercise Science* 10 (2): 205–212.

- European Commission, Joint Research Centre. 2020. *How Families Handled Emergency Remote Schooling during the Covid-19 Lockdown in Spring 2020: Summary of Key Findings from Families with Children in 11 European Countries*. Luksemburg: Publications Office of the European Union.
- European Physical Education Association. 2020. »Position Statement on Physical Education in Schools, during the Covid19 Pandemic.« 12. november. <https://eupea.com/eupea-position-statement-on-physical-education-in-schools-during-the-covid19-pandemic/>.
- Evropska komisija/EACEA/Eurydice. 2013. *Športna vzgoja in šport v šolah v Evropi: poročilo Eurydice*. Luksemburg: Založba Evropske unije.
- Filiz, B., in F. Konukman. 2020. »Teaching Strategies for Physical Education during the COVID-19 Pandemic.« *Journal of Physical Education, Recreation and Dance* 91 (9): 48–50.
- Grewenig, E., P. Lergetporer, K. Werner, L. Woessmann in L. Zierow. 2020. »COVID-19 and Educational Inequality: How School Closures Affect Low- and High-Achieving Students.« *European Economic Review* 140:103920. <https://doi.org/10.1016/j.euroecorev.2021.103920>.
- Günbaşı, N., in M. Gözükcüçük. 2020. »Views of Elementary School Children's Parents about Distance Education during the Covid-19 Pandemic.« *Sakarya University Journal of Education* 10 (3): 686–716.
- Jeong, H.-C., in W.-Y. So. 2020. »Difficulties of Online Physical Education Classes in Middle and High School and an Efficient Operation Plan to Address Them.« *International Journal of Environmental Research and Public Health* 17 (19): 7279. <https://doi.org/10.3390/ijerph17197279>.
- Jurak, G., G. Starc, V. Sember, N. Markelj in M. Kovač. 2020. »Priporočila za izvajanje športne vzgoje na daljavo.« Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport. 4. december. <https://www.slofit.org/slofit-nasvet/ArticleID/233/Priporo%C4%8Dila-za-izvajanje-%C5%A1portne-vzgoje-na-daljavo>.
- Keegan, D. 1996. *Foundations of Distance Education*. 3. izd. New York: Routledge.
- Kızılkaya Namlı, A., in M. A. Yücekaya. 2021. »Motivation and Job Satisfaction of Physical Education Teachers during Pandemic.« *International Journal of Society Researches* 11 (17): 3148–3172.
- Logaj, V., ur. 2020. *Vzgoja in izobraževanje v Republiki Sloveniji v razmerah, povezanih s covid-19: modeli in priporočila*. Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. 2020. »Priporočila osnovnim in srednjim šolam za izvajanje izobraževanja na daljavo.« 13. marec. <http://www.gov.si/novice/2020-03-13-priporocila-osnovnim-in-srednjim-solam-za-izvajanje-izobrazevanja-na-daljavo/>.
- Ministrstvo za šolstvo in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 2011. *Učni načrt: program osnovna šola; športna vzgoja*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

- Mujiono, M., in N. Gazali. 2021. »Literature Review: Physical Education in the Covid-19 Pandemic.« *JUARA: Jurnal Olahraga* 6 (1): 50–63.
- Odlok o začasni splošni prepovedi gibanja in zbiranja ljudi na javnih mestih in površinah v Republiki Sloveniji. 2020. *Uradni list Republike Slovenije*, št. 30. <https://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?sop=2020-01-0602>.
- Odlok o začasni prepovedi zbiranja ljudi v zavodih s področja vzgoje in izobraževanja ter univerzah in samostojnih visokošolskih zavodih. 2020. *Uradni list Republike Slovenije*, št. 152. <https://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?sop=2020-01-2689>.
- PHE Canada. B. I. »PHE Learning Centre: Extended Health and Safety Protocols, In-Person and Remote Learning, and New Teacher Requirements Are Just Some of the New Facets Teachers and Students Are Returning to; The PHE Learning Centre is Here for You.« <https://phecanada.ca/programs/phe-learning-centre>.
- Pravilnik o izobrazbi učiteljev in drugih strokovnih delavcev v izobraževalnem programu osnovne šole. 2020. *Uradni list Republike Slovenije*, št. 109. <https://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?sop=2011-01-4943>.
- Public Health, Grey Bruce Health Unit. 2020. »Recommendations for Teaching Physical and Health Education during the COVID-19 Pandemic.« https://www.publichealthgreybruce.on.ca/Portals/o/Topics/InfectiousDiseases/COVID19/Teaching_Physical_Education.pdf?ver=2020-12-11-100322-167.
- Roe, A., M. Bilkstad-Balas in C. Pedersen Dalland. 2021. »The Impact of COVID-19 and Homeschooling on Students' Engagement With Physical Activity.« *Frontiers in Sports and Active Living* 2:589227. <https://doi.org/10.3389/fspor.2020.589227>.
- Sever, I. 2021. »Poučevanje na daljavo pri predmetu šport na razredni stopnji med epidemijo COVID-19.« Magistrsko delo, Univerza v Ljubljani.
- UNESCO. 2020. »UNESCO COVID-19 Education Response: Distance Learning Strategies in Response to COVID-19 School Closures.« *Issue Note* št. 2.1. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373305>.
- Vilchez, J. A., J. Kruse, M. Puffer in R. N. Dudovitz. 2021. »Teachers and School Health Leaders' Perspectives on Distance Learning Physical Education during the COVID-19 Pandemic.« *Journal of School Health* 91 (7): 541–549.

Monitoring the Implementation of Physical Education in Distance Learning from the Parents' Perspective

The purpose of this paper is to investigate how parents of children attending grades 1 to 5 of elementary school observed physical education performance during the first wave of the COVID-19 epidemic and whether there were differences in physical education performance between the first and second educational periods. Data were collected using a questionnaire answered by 355 parents or guardians from all 12 Slovenian regions. Parents reported that

89.3% of teachers provided distance learning guidelines for all physical education classes; that only 50% of children followed instructions in physical education classes and the same number completed all set movement tasks; that the most frequently chosen content was natural movement types and games; and that the content for physical education classes was most frequently received in writing as a description of physical activity tasks. In the event that distance learning is revisited, we suggest that physical education classes be conducted live via videoconference, as this is the only way to ensure that children receive guided movement tasks.

Keywords: distance learning, physical education, questionnaire, educational period